

Ingeborg Vinther, formaður í Føroya Arbeðarafelag:

Tey mugu standa fast

- Arbeðarafeløgin mugu vóna, at feløgin í verkfalli ikki lata seg boyggja, og at tey vinna sítt stríð, tí annars kemur tað aftur um aftur, tá vit onnur skulu til samráðingar, sigur Ingeborg Vinther, formaður í Føroya Arbeðarafelag

Síðan verkfallið byrjaði, hevur Ingeborg Vinther, formaður í Føroya Arbeðarafelag, verið rættiliga kúrr. Tað merkir tó ikki, at hon stendur úttanfyri stríð, fakfeløgin í verkfalli nú hava.

Tey fyrstu dagarnar undir verkfallinum var Ingeborg Vinther burturstødd, men síðan hevur hon brúkt alla sína orku til at tosa við sínar egnu limir og greiða teimum frá, hvat stríðið hjá hinum fakfeløgum snýr seg um.

Summi eru ill, tí tey sleppa ikki aftur og fram í landinum, men eg royni og royni at siga teimum, hvussu stóran týðning verkfallið hevur fyri arbeðarafeløgin eisini, sigur Ingeborg Vinther.

Hon ávaraði

Hon sigur, at tá feløgin hjá teimum alment løntu fyri tveimum árum síðan gjørdu avtaluna um at fara niður í løn í eina tíð, ávaraði hon tey við tí grundgeving, at tað fór at verða torført nakrantíð at fáa prosentini upp á lønina aftur og at fáa landsstýrið at halda orð.

Eitt ár sinni kom landsstýrið fyrst við uppskoti um at taka samráðingarrættin frá fakfeløgum. Tað uppskotið fingi vit av vegnum, og so kom lógin um lønarsteðg, ið var eini greið boð til partarnar á privata arbeðsmarknaðinum eisini,

sigur Ingeborg Vinther.

- Og nú hendi so tað, at landsstýrið ikki helt avtaluna. Tað er eitt álitibrot bæði móti feløgum og øllum Føroya fólki.

- Eg spyrji bara, m hvar er nú rættartryggin, og rættast er at seta spurningin til hann, sum tosaði um at seta rættartrygdina í hásetið aftur. Rættartryggin er demokrati, og tað var júst hjartamálið hjá tí manninum, sigur Ingeborg Vinther, og ikki skuldi verið neyðugt at nevnt, hvønn hon sipar til.

- Eg royni eftir førimumi at greiða mínum limum frá, hvussu stóran týðning tað eisini hevur fyri okkum, at fakfeløgin standa fast og ikki til so vika, tí slaka hesi feløgin nú, kemur tað seinni aftur um brekku hjá øllum. Teirra stríð er eisini okkara stríð, sigur Ingeborg Vinther.

Rakar øll

Hon minnr á, at fólkaflakurin og ein partur av sambandsflokkinum hevði sum mál at fáa lønirnar niður. Tað verður lættari hjá teimum og arbeðsgevarunum, um feløgin nú sleppa kravinum.

- Teir tosa um skattalætta sum eina loysn. Teir skulu gera sær greitt, at keypiorkan er fallin 25%, og skal lønin ella skatturin niður, er neyðugt fyst at lækka útreiðslurnar, sum fólk hava til SEV, olju, mat klæðir, MVG o.a.

- Tað er eisini láturligt, at landsstýrið kemur og vevur rentufrádráttin upp í samráðingarnar hjá teimum alment løntu, tí rentufrádrátturin er eitt mál fyri alt Føroya fólk, sigur Ingeborg Vinther.

Hóttu við at rýma

Um ikki okkurt álavrsligt verður gjørt nú fyri at bota um livikørini hjá fólki, væntar hon stórt skráðil um ikki so langa tíð - í flyting av landinum.

- Eg havi tosað við fleiri fólk, sum nú bara biða eftir frittíðarlønini, sum tey ætla at fígga flytingina.

- Landsstýrið skuldi heldur brúkt sínar krefur uppá at gjørt tað liviligari og at útvegað nøkur fleiri arbeðsplass enn at ligið og klandrasti við fakfeløgin og gingið frá givnum lyftum, sigur Ingeborg.

Hon heldur, at landsstýrið ikki tekur hetta verkfallið í nóg stórum álvara, tí tað knúsar alt samfelagið.

Í sama báti

Ingeborg Vinther ávarar tey tímaløntu ímóti at ilskast inn á tey alment løntu, tí ta saman um kemur, eru allir løntakarar í sama báti.

- Tað kann væl vera, at tey hava góð og trygg störv, men hetta stríðið er eitt sera týðningarmikið prinsipielt stríð um at taka avtalur í álvara, og at landsstýrið hevur sviðið. Tað kann eingin góttaka.

Og til landsstýrið hevur Ingeborg hesa heilsu:

- Politikarar sáa altíð, at eitt landsstýri byggir á tær avgerðir, undanfarna landsstýri hevur tikið. Tað áligger tí eisini hesum landsstýrinum at halda tær avtalur, undanfarna landsstýrið gjørdi.

randi

Javnini:

Umlættingin má byrja aftur

Javni vil hava landsstýrið at bera so í bandi, at umlættingarheimini Dáin og Fritíðarheimið í Skrivargøtu lata upp aftur

Tá verkfallið byrjaði vórðu dagtilboðini á umlættingarheiminum Dáinmu í Klaksvík og á Fritíðarheiminum í Skrivargøtu í Havn rakt vav verkfallinum, tí starvsfólkinu eru limir í Pedagogfelagnum.

Nú hevur Pedagogfelagið víðkað verkfallið, soleiðis at eingin umlætting longur er á hesum heimum.

Hetta hevur fingið Javna, Landsfelagið evnaveikum at bata, til at tala at, og Javni hevur vent sær til landsstýrið.

Í skrivinum, sum er stílað til lögmann, sigur Javni, at verkfallið rakar hesi veiku og teirra avvarðandi serliga meint, tí tey fáa ikki tann stuðul, tey annars plaga at fáa frá dagumlættingini, frá stuðlum til vaksin og børn heima, frá vøggustovum og barnagørdum og frá døgnumlættingini.

Javni sigur, at heimini nú eru komin í sovordna trongstöðu, at tað kann fáa óbólitalan skaða fyri tey menningartarnaðu og heim teirra.

Tí verður heitt á landsstýrið um at bera so í bandi, at umlættingarheimini Dáin og fritíðarheimið í Skrivargøtu lata upp aftur, og at stuðlarnir til heimbúgvingu andi fara til arbeðis nú.

Hildur Patursson, formaður í Føroya Pedagogfelag, sigur í viðmerking til skrivið, at felagið noyðdist at herða verkfallið, og tað er bara spell, at slíkt álíkt skal raka tey veikastu.

Hon heldur tað vera beint av Javna at stíla mótmæli sitt til landsstýrið, tí tað er júst landsstýrið, sum hevur ábyrgdina av, at støðan er sum hon er, sigur Hildur Patursson.

randi

Ikki sami lønarskattur

- Tað skuldi vera fyri at bjarga landsins búskapi, at avtalan um at taka 8,5% av løninum eina tíð varð gjørd.

- Eg metti hetta sum ein lønarskatt, ið bara varð álágdur alment settum, men nú kemur fram, at øll alment sett ikki fingi sama lønarskatt, sigur Hildur Patursson, formaður í Føroya Pedagogfelag.

Hon heldur tað vera

nógv fyri, at lønarskatturin skal vera so ymisur. Yvirlæknarnir sluppu heilt undan, summi feløg fingi lægri skatt, fyri lærarnir á Maskinskúlanum er skatturin avtíkin, og eg havi fingið at vita, at lønarskatturin hjá fólka-skúlalærarum er lækkaur nakað, sigur Hildur Patursson.

randi

Fáa til tað neyðuga

Føstu viðskiftafólk sparikassans sleppa at taka út upp til eina mánaðarløn, sjálvt um tey ikki hava fingið løn fyri seinasta mánaðin

Lærarnir undantiknr hava eingi av teimum alment settu starvsfólkunum fingið lønina, sum skuldi verið komin um mánaðarskifti. Gjaldstovan er rakt av verkfallinum.

Feløgin í verkfalli syrgja sínum, men so eru tað tey mongu, ið arbeida, men kortini ikki kunnu fáa nakra løn.

Flestu feløgin í verkfalli hava tosað við peningastovnarar um at loyva verkfalsfólkunum at taka pengar út, sjálvt um einki stendur á bókini.

Eyðun á Rógvi Olsen, stjóri í Føroya Sparikassa, sigur, at Sparikassin hevur givið feløgum ta tilsøgn, at føst viðskiftafólkini hjá Sparikassanum kunnu sleppa at taka út, yvirtrekkja, upp til eina mánaðarløn netto. Tað vil siga ta upphædd, fólkinu plaga at hava at ráða yvir av lønini. Tað, ið eftir er, tá skattur og

aðrar fastar útreiðslur eru drignar frá.

Tey, sum ikki eru í verkfalli, men kortini ikki fáa løn, sleppa eisini at taka pengar út, sjálvt um einki er á bókini. Tey fáa somu sændir sum tey í verkfalli, um tey eru føstu viðskiftafólk Sparikassans, tí tað er tað, ið telur, sigur Eyðun á Rógvi Olsen.

Hann sigur, at flestu feløgin í verkfalli hava sagt, at tey eru til ríðar at gjalda fyri rentuna, sum fellur, tá fólk taka meir út, enn tey eiga á bókini. Sjálvt um rentan er

Viðskiftafólkini hjá Føroya Sparikassa sleppa undir hesum serligu umstøðunum at taka meira pengar út, enn tey eiga á bók

høg, verður tað ikki tann stóra upphæddin fyri hvønn. Einar 200-300 krónur, um verkfallið skuldi vart ein mánað. Hini í arbeði við ongru løn mugu sjálv rínda hesa rentuna.

Hvorjar sændir Føroya Banki gevur sínum viðskiftafólkum, sum onga løn hava fingið á bókina, ber ikki til at fáa at vita, tí stjórnarnir báðir eru úttanlands, og eingin annar í bankanum hevur loyvi til at úttala seg.

randi

Foreldur mótæla

Síðan verkfallið byrjaði, hava allir barnaansingastovarnir verið stongdir.

Og nú er tolið uppi hjá foreldrunum at børnunum á dagstovnum í Havn.

Tey hava sent út eina áheitan til landsstýrið um at loysa trættu um at arbeðsmarknaðinum, soleiðis at börnini aftur kunnu verða ansað trygt.

Tað eru foreldur at børnunum í tilsamans 16 barnaansingastovnum, sum mótmæla, vøggustovur, barnagarðar, dagstovnar og býlingshús.